

поліції. Виконувати завдання для забезпечування безпеки в суспільстві повинні лише працівники належного фізичного розвитку, що досконало прийомами рукопашного бою тощо.

Умови з якими стикаються працівники під час несення служби пред'являють високі вимоги до професійної підготовки, та в першу чергу, доброї загальної та статичної витривалості, здатністю до швидкого прояву реакції та координації рухів, а тому потребує ефективного підходу до методів навчання. Такі навички мають бути відпрацьовані до автоматизму.

Список бібліографічних посилань

1. Мартишко А. Ю. Особливості формування теоретичних і методичних знань із фізичної підготовки поліцейських/А.Ю. Мартишко, О. С. Рябуха; Юридична психологія-Київ. НАВС, 2016. – с. 91-99

2. Полішко Наталія. Фізична підготовка як умова реалізації трудової функції жінками-поліцейськими/Наталія Полішко; Підприємництво, господарство і право – Київ. Гарантія, 2020. – с. 67-72

Отримано 02.05.2023

КУШНІРЕНКО Р. О.,

старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0003-3190-5964>;

БУТЕНКО К. В.,

старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0002-4240-3188>;

ЧМИХ М. П.,

фахівець кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ

ВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙСТЕРНОСТІ КЕРУВАННЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ КОНТРАВАРІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА БЕЗПЕКИ ВОДІЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Практична підготовка водіїв є важливою складовою безпечного керування автомобілем. Одним з ключових аспектів є контраварійна підготовка, яка дозволяє зменшити ризики виникнення аварій та забезпечити безпеку екіпажу під час виконання службових завдань.

Керувати транспортними засобами доводиться в складних умовах, виконуючі бойові завдання рухаючись по бездоріжжю, замінованим територіям, в місцях, де можуть бути загрози від живої сили противника, обстрілів або інших небезпек.

Контраварійна підготовка необхідна для того, щоб допомогти водіям миттєво реагувати на раптові виклики, безпечно маневрувати у небезпечних або екстрених ситуаціях. У таких ситуаціях безпечне керування може допомогти швидко виявляти потенційні загрози, оцінювати ризики та вживати належних заходів для уникнення або мінімізації небезпеки. Крім того, це може допомогти швидко та ефективно рухатися під час виконання бойових завдань, конвойних пересувань або в інших ситуаціях, де швидкість та маневреність мають важливе значення для безпеки особового екіпажу та збереження техніки.

Одним із важливих інструментів безпечного керування, є «Правило 3Д» (Дивись, Думай, Дій):

- **«Дивись»**. Водій має уважно спостерігати за дорожніми умовами, дорожньою обстановкою, оточуючим середовищем, щоб бути готовим до будь-яких небезпечних ситуацій.

- **«Думай»**. Водій повинен прийняти до уваги всю отриману інформацію, зважити всі можливі варіанти і діяти керуючись об'єктивними даними.

- **«Дій»**. Водієві необхідно діяти зіставивши усю доступну інформацію, в тому числі оцінюючи можливі ризики, з розробленими стандартами та практиками безпечного водіння транспортних засобів в нестандартних ситуаціях.

Завжди варто пам'ятати, що безпечне керування – це не тільки вміння контролювати рух автомобіля, але й уміння передбачати небезпеку та вчасно реагувати на неї.

Отримання навичок контраварійного керування має здійснюватися шляхом набуття практичних знань та відпрацювання практичних вмінь та навичок в умовах наближених до реальних ситуацій. Під час вдосконалення майстерності водія слід приділяти увагу декільком важливим факторам, для забезпечити його безпеки та успішного виконання завдань. Серед них варто виділити:

1. Стійки навички керування автомобілем. Водії повинні мати відмінні практичні навички керування автомобілем, що дадуть можливість контролювати автомобіль в різних дорожніх умовах. На складних ділянках дороги це включає контроль можливого ковзання або заносу автомобіля, використання екстреного гальмування та ухилення від раптових перешкод.

Процес контраварійної підготовки водія обов'язково повинен вмістити основні базові елементи – відпрацювання практичних вправ маневрування призначений для вдосконалення професійної майстерності водіїв під час керування автомобілем у складних дорожніх умовах. Головним завданням є освоєння технічних та тактичних прийомів підвищення безпеки під час проходження поворотів. Основою контраварійного комплексу є базові вправи: «змійка», «змійка зміщена», «змійка» комбінована», «занесення», «знесення», «вісімка», «змійка заднім ходом», з поступовим збільшенням швидкості при виконанні вправ, а також відпрацювання вправ з екстреного гальмування на різних типах дорожнього покриття. Для більш якісного та безпечного навчання бажано використовувати додаткове обладнання для імітації заносу автомобіля. Використання учбових автомобілів з переднім, заднім або повним приводом, з механічною та автоматичною коробкою передач дозволить забезпечити максимальний спектр умінь та навичок водіїв щодо керування різними типами автомобілів.

2. Ситуаційна увага. Водії повинні мати відмінну реакцію під час керування, дотримуючись «Правила 3Д» для своєчасного реагування на можливі небезпеки і загрози.

3. Підготовка автомобіля перед виїздом. Перед виїздом водій повинен виконати низку підготовчих заходів щодо безпеки поїздки. Перш за все, необхідно перевірити технічний стан автомобіля, особливу увагу приділяючи складовим, що безпосередньо впливають на безпеку: гальмівну систему, рульове керування, системи освітлення, світлової сигналізації, склоочисники. У разі виявлених несправностей їх обов'язково потрібно усунути, виїзд за наявності несправностей заборонений, за виключення невідкладних ситуацій, коли наявна реальна загроза життю та здоров'ю людей. Крім того, контроль технічного стану має здійснюватися не тільки перед початком руху, а й під час його здійснення.

Важливим елементом безпечного руху транспортного засобу є стан шин. Необхідно постійно контролювати тиск у шинах, корегуючи його залежно від умов навколишнього середовища. При русі в умовах бездоріжжя, розмоклого в'язкого ґрунту, піщаного покриття тиск повинен бути зменшений. Також необхідно своєчасно оглядати шини на предмет проколів та інших пошкоджень.

Для комфортних і безпечних умов руху, водій повинен налаштувати положення сидіння та дзеркал автомобіля з урахуванням екіпіровки (бронежилет, каска, спорядження та ін.) та особливостей водія, що забезпечить кращу оглядовість на дорозі та сприйняття навколишньої обстановки.

Створення належних умов для можливої евакуації передбачає зняття обмежувачів відкриття дверей з автомобілю.

Комплектування транспортного засобу повинно передбачати наявність:

- комплекту інструментів для автомобілю;
- декількох ремкомплектів, що передбачають можливість оперативного використання, герметики різного призначення;
- двох автомобільних камер, запасних колеса, матеріали для ремонту шин (шнури, герметик для шин);
- тросу, 2-ох противідкатних упорів;
- запасу змінних рідин для автомобілю;
- підкатного гідравлічного домкрату, електричного гайковерту, компресору;
- маскувальної сітки за сезоном та з урахуванням місцевості.

Обладнання повинно бути закріплене належним чином, що допоможе уникнути можливого травмування екіпажу під час гальмування чи різких рухів автомобіля.

4. Безпека водіїв та екіпажу. Один з аспектів безпеки полягає в ретельно спланованому маршруті, який враховує всі можливі ризики.

Під час зупинки необхідно встановлювати автомобіль передньою частиною у напрямку виїзду, для швидкого реагування на можливі загрози та у випадку обстрілів або евакуації.

Якщо планується довготривала зупинка, автомобіль слід сховати в укриття або навіс (маскувальна сітка). Крім того, перед продовженням руху необхідно оглянути транспортний засіб під колесами, дном та ззовні, щоб переконатися у відсутності сторонніх предметів.

Якщо на маршруті немає найждженої дороги або колії рекомендується провести пішу розвідку, для прокладення безпечного маршруту та виявлення можливих вибухових пристроїв.

На відкритих ділянках дороги, що прострілюються, необхідно рухатись зі швидкістю не менше ніж 90 км/год, що значно зменшує вірогідність влучання по автомобілю або екіпажу.

5. Світломаскування. В темну пору доби потрібно дотримуватись вимог світломаскування. Таким чином автомобіль бажано дообладнати окремою кнопкою або тумблером для вимкнення габаритного освітлення і світлових покажчиків руху, а також приладом нічного бачення. Заклеїти всі підсвічуванні елементи, що знаходиться на панелі приладів або встановити відповідний вимикач. Користуватись ліхтарями червоного кольору.

Високий рівень опанування навичок контраварійного керування транспортним засобом, а також здатність швидко здійснювати евакуацію з автомобіля досягається шляхом проведення постійних тренувань у складі екіпажу, що дозволить створити більш сприятливі умови та мобільності та злагожденості дій всього екіпажу під час руху на транспортному засобі в районах бойових дій.

Контраварійне керування транспортними засобами є важливим елементом комплексу підготовки працівників органів безпеки та оборони, органів правопорядку та інших осіб в умовах широкомасштабної війни в Україні. Забезпечення проведення відповідних занять з особовим складом дозволить запобігти виникненню ряду нестандартних небезпечних ситуацій, що може врятувати життя багатьох людей. Проведення занять контраварійної спрямованості варто включати в систему підготовки працівників сектору оборони та безпеки, системи правоохоронних органів на завершальному етапі в рамках автопідготовки або додатково в ракурсі впровадження окремих додаткових дисциплін під час навчання.

Здійснення контраварійного керування транспортним засобом в переважній більшості випадків, особливо в районах бойових дій, призводить до нехтування вимогами Правил дорожнього руху. Це є виправданим з огляду на обстановку, що має місце в певних регіонах. Однак дотримання вимог Правил дорожнього руху є обов'язковим на дорожній мережі поза зоною бойових дій.

Отримано 09.05.2023

ЛЕОНЕНКО А. А.,

викладач кафедри тактичної підготовки

Національної академії внутрішніх справ (м. Київ)

ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ПОЛІГОНІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ДО НЕСЕННЯ СЛУЖБИ НА БЛОКПОСТАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

24 лютого 2022 року рф розпочала новий етап війни проти України та здійснила повномасштабний наступ, з різних напрямків, в тому числі з рб та раніше окупованої АР Крим, внаслідок чого збройними формуваннями було окуповано